

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 24.08.2022

Versjon 3 (erstatte versjon 2)

revidert den: 24.08.2022

Avsnitt 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

- **1.1 Produktidentifikator**
- **Handelsnavn:** **CRISTALLFUGE-EPOX (C-Komp.) jasmin, pergamon, silbergrau, weiß**
- **UFI:** RGK9-39P1-900D-7ET0
- **1.2 Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Bruk av stoffet/ tilberedning** kvartssand
- **1.3 Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet**
- **Produsent/leverandør:**
Ellingard Collection AS
Østre Aker vei 103
0596 OSLO
Telefon: (+47) 22 15 55 50
E-post: post@ellingard.no
- **Avdeling for nærmere informasjon:**
H. Christensen
hc@ellingard.no
- **1.4 Nødtelefonnummer**
Norwegian Poison Information Centre
Giftinformasjonen (døgnåpne vakttelefon):
(+47) 22 59 13 00

Avsnitt 2: Fareidentifikasjon

- **2.1 Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen**
- **Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008**

GHS08 Helsefare

Carc. 2 H351 Mistenkes for å kunne forårsake kreft. Eksponeringsmåte: Innånding/inhalering.
STOT RE 2 H373 Kan forårsake skader på lungene ved lengre eller gjentatt eksponering.
Eksponeringsmåte: Innånding/inhalering.

- **2.2 Merkingselementer**
- **Merking iht. bestemmelse (EC) Nr. 1272/2008**
Produktet er klassifisert og merket i henhold til CLP-forordningen.
- **Farepiktogrammer** GHS08
- **Varselord** Advarsel

- **Farebestemmende komponenter ved etikettering:**

crystalite
titanium dioxide

- **Faresetninger**

H351 Mistenkes for å kunne forårsake kreft. Eksponeringsmåte: Innånding/inhalering.
H373 Kan forårsake skader på lungene ved lengre eller gjentatt eksponering. Eksponeringsmåte:
Innånding/inhalering.

- **Sikkerhetssetninger**

P260 Ikke innånd støv/røyk/gass/tåke/damp/aerosoler.
P280 Benytt vernehansker /verneklær/øyevern/ansiktsvern.
P308+P313 Ved eksponering eller mistanke om eksponering: Søk legehjelp.
P314 Søk legehjelp ved ubehag.

(fortsatt på side 2)

NO

Handelsnavn: CRISTALLFUGE-EPOX (C-Komp.) jasmin, pergamon, silbergrau, weiß

(fortsatt fra side 1)

P405 Oppbevares innelåst.

P501 Innholdet / emballasjen skal avhendes i henhold til de lokale / regionale / nasjonale / internasjonale forskrifter.

· **Ytterligere informasjoner:**

EUH208 Inneholder N,N'-ethane-1,2-diylbis(12-hydroxyoctadecan-1-amide). Kan gi en allergisk reaksjon.

EUH212 Advarsel! Farlig respirabelt støv kan dannes ved bruk. Støv må ikke innåndes.

· **2.3 Andre farer**· **Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**· **PBT:** Ikke brukbar.· **vPvB:** Ikke brukbar.**Avsnitt 3: Sammensetning / opplysninger om bestanddeler**· **3.2 Stoffblandinger**· **Beskrivelse:**

Blanding av mineralske lette fyllstoffer og tilsetningsstoffer.

Produkt basert på sement og mineralsk materiale (fyllstoff)

· **Farlige innholdsstoffer:**

CAS: 14464-46-1	crystalite	10-25%
EINECS: 238-455-4	☠ STOT RE 2, H373	

CAS: 13463-67-7	titanium dioxide	2,5-10%
EINECS: 236-675-5	☠ Carc. 2, H351	
EF-nummer: 022-006-00-2		

CAS: 123-26-2	N,N'-ethane-1,2-diylbis(12-hydroxyoctadecan-1-amide)	<0,5%
EINECS: 204-613-6	⚠ Skin Sens. 1B, H317; Aquatic Chronic 3, H412	

· **Ytterligere informasjoner:**

Teksten til de fareangivelsene som er inkludert her, kan konsulteres i kapittel 16.

Avsnitt 4: Førstehjelpstiltak· **4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak**· **Generelle informasjoner:**

Klær som er tilsølt med produktet må fjernes omgående.

Forgiftningssymptomer kan også oppstå etter mange timer. Personer må derfor ha legetilsyn i minst 48 timer etter en ulykke.

Egen beskyttelse for den som yter førstehjelp.

Lagring og transport i stabil sidestilling.

· **Etter innånding:** Tilførsel av frisk luft eller surstoff; søk legehjelp.· **Etter hudkontakt:**

Vask straks med vann og sepe og skylld godt etterpå.

Vask straks av med mye vann.

vask med såpe og vann

Etter kontakt, rengjør huden mekanisk og vask med såpe og vann

· **Etter øyekontakt:**

Skylld øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann. Ved fortsatt besvær tilkall lege.

· **Etter svelging:**

Drikk rikelig med vann og sørg for frisk luft. Tilkall lege omgående.

Vis legen pakningen eller pakningsvedlegget

· **4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede**

Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

(fortsatt på side 3)

Handelsnavn: **CRISTALLFUGE-EPOX (C-Komp.) jasmin, pergamon, silbergrau, weiß**

(fortsatt fra side 2)

- **4.3 Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 5: Brannsløkkingstiltak

- **5.1 Slukkingsmidler**
- **Egnede slukningsmidler:** Brannslukningstiltak tilpasses omgivelsene.
- **Av sikkerhetsgrunner ikke egnede slukningsmidler:**
Vann i full stråle
Sement
- **5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **5.3 Råd til brannmannskaper**
- **Spesielt verneutstyr:** Bær åndedrettsbeskyttelse egnet for omgivelsesluften.
- **Ytterligere informasjoner**
Utbrente rester og kontaminert slukningsvann må bortskaffes i.h.t. myndighetenes forskrifter.
følg nødanvisning

Avsnitt 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

- **6.1 Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner**
Bring personer i sikkerhet.
Ta på beskyttelsesdrakt. Hold ubeskyttede personer borte.
- **6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø**
Forhindre at produktet kommer ned i kloakk eller vassdrag.
Ansvarlige myndigheter varsles hvis produktet er kommet ned i vassdrag eller kloakk.
Produktet må ikke lekke ut i avløpssystem, grunnvann eller kloakk
- **6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing**
Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
Løft produktet mekanisk, unngå støvdannelse.
- **6.4 Henvisning til andre avsnitt**
Informasjoner om sikker håndtering, se kapittel 7.
Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.
Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

Avsnitt 7: Håndtering og lagring

- **7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering**
Unngå støvdannelse.
Oppbevares utilgjengelig for barn
- **Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern:** Ingen særlige tiltak nødvendig.
- **7.2 Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter**
- **Lagring:**
- **Krav til lagerrom og beholdere:** Ingen spesielle krav.
- **Informasjoner om felles lagring:** Ikke nødvendig.
- **Ytterligere informasjoner om lagervilkårene:** Hold beholderne tett tillukket.
- **7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r)** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

NO

(fortsatt på side 4)

Handelsnavn: CRISTALLFUGE-EPOX (C-Komp.) jasmin, pergamon, silbergrau, weiß

(fortsatt fra side 3)

Avsnitt 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

· 8.1 Kontrollparametere

· **Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:**

14808-60-7 Silicon dioxide (SiO₂) (10-25%)

AG Langtidsverdi: 0,3* 0,05** 0,1*** mg/m³

*Total: K, **resp.støv: KG; ***bryting til 01.02.22

14464-46-1 cristobalite (10-25%)

AG Langtidsverdi: 0,15* 0,05** 0,1*** mg/m³

*Total: K, **resp.støv: KG; ***bryting til 01.02.22

1344-28-1 aluminium oxide (2,5-10%)

AG Langtidsverdi: 10 mg/m³

13463-67-7 titanium dioxide (2,5-10%)

AG Langtidsverdi: 5 mg/m³

· **Ytterligere informasjoner:** Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.

· 8.2 Eksponeringskontroll

· **Hensiktsmessige tekniske kontrolltiltak**

Det må være mulig å vaske seg i arbeidsrommet

Øyeskylleflaske må være tilgjengelig

· **Individuelle vernetiltak, som f.eks. personlig verneutstyr**

· **Generelle verne- og hygienetiltak:**

Normale sikkerhetstiltak ved omgang med kjemikalier må overholdes.

Holdes adskilt fra næringsmidler, drikkevarer og fødevarer.

Fjern omgående forurensede, gjennomvætede klær.

Forurensede klær rengjøres ved avsugning. Blås ikke av, børst ikke av.

Unngå berøring med øyne og hud.

Ikke spis, drikk, røyk eller snus inn under arbeidet.

Forebyggende hudbeskyttelse med hudbeskyttelsessalve.

Sørg for grundig rengjøring av huden etter arbeidet og før arbeidspausen.

· **Åndedrettsvern**

Filter P2

Ved korttidlig eller liten belastning åndedrettsfilterapparat; ved intensiv eller lengre utsetting: bruk omluft-uavhengig åndedrettsbeskyttelsesapparat.

· **Håndvern**

se avsnitt 2 og 4

Nitro gummi latex bomullshansker

Beim Tragen von Schutzhandschuhen sind Baumwollunterziehhandschuhe empfehlenswert.

Hanskematerialet må være ugjennomtrengelig og bestandig overfor produktet /stoffet /blandingen.

På grunn av manglende tester kan det ikke gis noen anbefaling om hanskemateriale for produktet / tilberedningsprosessen/kjemikalieblandingen.

Hanskematerialet velges under hensyntagen til holdbarhetstid, gjennomtrengelighet og degradering.

· **hanskemateriale**

Butylgummi - II R : Tykkelse $\geq 0,5\text{mm}$; Gjennombruddstid $\geq 480\text{ min}$

Valget av egnet hanske er ikke bare avhengig av materiale, men også av andre kvalitetskjennetegn og er forskjellig fra produsent til produsent. Da produktet representerer en sammensetning av flere stoffer, kan holdbarheten av hanskematerialet ikke forhåndsbestemmes, og denne må testes før bruk.

· **gjennomtrengingstid for hanskemateriale**

Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.

· **Vern av øyne/ansikt** Ikke nødvendig.

· **Kroppsvern:**

verneklær

Skift fra klær som er svært forurenset av produktet

NO

(fortsatt på side 5)

Handelsnavn: **CRISTALLFUGE-EPOX (C-Komp.) jasmin, pergamon, silbergrau, weiß**

(fortsatt fra side 4)

Avsnitt 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

· 9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

· alminnelige opplysninger

· Fysisk tilstand	Fast stoff
· Farge	i.h.t. produktbetegnelse
· Lukt	Uten lukt
· Luktterskel:	Ikke bestemt.
· Smeltepunkt/frysepunkt	Ikke bestemt.
· Kokepunkt eller startkokepunkt og kokeområde	kan ikke påføres
· Antennelighet	Ikke bestemt.
· Nedre og øvre eksplosjonsgrense	
· Nedre:	Ikke bestemt.
· Øvre	Ikke bestemt.
· Flammepunkt	Ikke brukbar.
· Spaltingstemperatur	Ikke bestemt.
· pH ved 20 °C	9 (1%)
· Viskositet:	
· Kinematisk viskositet	Ikke brukbar.
· Dynamisk:	Ikke brukbar.
· Løselighet	
· vann:	blandbar (løselig)
· Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann (logaritisk verdi)	Ikke bestemt.
· Damptrykk	Ikke brukbar.
· Tetthet og/eller relativ tetthet	
· Tetthet:	Vibrasjonstetthet
· Relativ tetthet:	Ikke bestemt.
· Vibrasjonstetthet:	1,33 kg/dm ³
· Damptetthet:	Ikke brukbar.
· Partikkelegenskaper	Se punkt 3.

· 9.2 Andre opplysninger

· Utseende:	
· Form:	Pulver
· viktige data vedrørende helse- og miljøvern samt sikkerhet	
· Selvantennelsestemperatur	Produktet er ikke selvantennelig.
· Eksplosive egenskaper:	Produktet er ikke eksplosjonsfarlig.
· Løsningsmiddelandel:	
· Vann:	0,0 %
· Tilstandsending	
· Fordampingshastighet	Ikke brukbar.

· Opplysninger med hensyn til fysiske fareklasser

· Eksplosive varer	bortfaller
· Brannfarlige gasser	bortfaller
· Aerosoler	bortfaller
· Oksiderende gasser	bortfaller
· Gasser under trykk	bortfaller
· Brannfarlige væsker	bortfaller
· Brannfarlige faste stoffer	bortfaller
· Selvreaktive stoffer og stoffblandinger	bortfaller
· Pyrofore væsker	bortfaller
· Pyrofore faste stoffer	bortfaller

(fortsatt på side 6)

Handelsnavn: **CRISTALLFUGE-EPOX (C-Komp.) jasmin, pergamon, silbergrau, weiß**

(fortsatt fra side 5)

· Selvopphetende stoffer og stoffblandinger	bortfaller
· Stoffer og stoffblandinger som ved kontakt med vann utvikler brannfarlige gasser	bortfaller
· Oksiderende væsker	bortfaller
· Oksiderende faste stoffer	bortfaller
· Organiske peroksider	bortfaller
· Etsende for metaller	bortfaller
· Desensibiliserte eksplosive varer	bortfaller

Avsnitt 10: Stabilitet og reaktivitet

- **10.1 Reaktivitet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.2 Kjemisk stabilitet**
- **Termisk spaltning / vilkår som må unngås:** Ingen spaltning ved formålsriktig bruk.
- **10.3 Risiko for farlige reaksjoner** Det kjennes ingen farlige reaksjoner.
- **10.4 Forhold som skal unngås** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.5 Uforenlige materialer** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.6 Farlige nedbrytingsprodukter** Ingen farlige spaltningsprodukter kjente.

Avsnitt 11: Toksikologiske opplysninger

- **11.1 Opplysninger om fareklasser som definert i forordning (EF) nr. 1272/2008**
 - **Akutt giftighet,** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
 - **Klassifiseringsrelevante LD/LC50-verdier:**
-
- 13463-67-7 titanium dioxide**
Oral	LD50	>5.000 mg/kg (rotter)
Dermal	LD50	>10.000 mg/kg (rbt)
Inhalativ	LC50/4 h	6,8 mg/l (rotter)
- 123-26-2 N,N'-ethane-1,2-diylbis(12-hydroxyoctadecan-1-amide)**
Oral	LD50	>2.000 mg/kg (rotter)
Inhalativ	LC50/4 h	5,05 mg/l (rotter)
- **Primær irritasjonsvirkning:** ingen kjent irritasjonsevne
 - **Hudetsing/hudirritasjon**
Irriterende virkning.
Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
 - **Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon**
Lett irritasjonseffekt kan oppstå.
Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
 - **Sensibilisering ved innånding eller hudkontakt**
Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
 - **Arvestoffskadelig virkning på kjønnceller**
Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
 - **Kreftframkallende egenskaper**
Mistenkes for å kunne forårsake kreft. Eksponeringsmåte: Innånding/inhalering.
 - **Reproduksjonstoksisitet** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
 - **STOT - enkelteksponering** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
 - **STOT - gjentatt eksponering**
Kan forårsake skader på lungene ved lengre eller gjentatt eksponering. Eksponeringsmåte: Innånding/inhalering.
 - **Aspirasjonsfar** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

(fortsatt på side 7)

Handelsnavn: **CRISTALLFUGE-EPOX (C-Komp.) jasmin, pergamon, silbergrau, weiß**

(fortsatt fra side 6)

- 11.2 Opplysninger om andre farer
 - **Hormonforstyrrende egenskaper**
- 148-79-8 tiabendazol: Liste II

Avsnitt 12: Økologiske opplysninger

- 12.1 Giftighet
 - **Akvatisk toksisitet:**
- 13463-67-7 titanium dioxide**
 LC 0 48 mg/l (Leuciscus idus)
 EC0 30 mg/l (Daphnia magna)
 24 mg/l (Pseudomonas fluorescens)
- 123-26-2 N,N'-ethane-1,2-diylbis(12-hydroxyoctadecan-1-amide)**
 EC 50 >100 mg/kg /72h (algeforgiftning (algegift))
 EL 50 >10 mg/l /48h (Daphnia magna)
 LL50 >10 mg/l /96h (regnbueørret)
- 12.2 Persistens og nedbrytbarhet Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
 - 12.3 Bioakkumuleringsevne Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
 - 12.4 Mobilitet i jord Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
 - 12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering
 - **PBT:** Ikke brukbar.
 - **vPvB:** Ikke brukbar.
 - 12.6 Hormonforstyrrende egenskaper
For informasjon om hormonforstyrrende egenskaper se avsnitt 11.
 - 12.7 Andre skadevirkninger
 - **Ytterligere økologiske informasjon:**
 - **Generelle informasjon:**
Vannfareklasse 1 (D) (Selvklassifisering): lett farlig for vann
Ikke la stoffet komme uforynnet ned i grunnvannet, i vassdrag eller i kloakker.

Avsnitt 13: Sluttbehandling

- 13.1 Avfallsbehandlingsmetoder
 - **Anbefaling:** Må ikke bortscaffes sammen med husholdningsavfall. Må ikke komme ned i kloakk.
 - **Europeiske avfallslisten**
- HP5 Giftvirkning på bestemte organer (STOT) / Aspirasjonsgiftighet
 HP7 Kreftframkallende
- **Ikke rengjort emballasje:**
 - **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.
 - **Anbefalt rengjøringsmiddel:** Vann, eventuelt med tilsetning av rengjøringsmidler.

Avsnitt 14: Transportopplysninger

· 14.1 FN-nummer eller ID-nummer	
· ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.2 FN-forsendelsesnavn	
· ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.3 Transportfareklasse(r)	
· ADR, ADN, IMDG, IATA	
· klasse	bortfaller

(fortsatt på side 8)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 24.08.2022

Versjon 3 (erstatte versjon 2)

revidert den: 24.08.2022

Handelsnavn: CRISTALLFUGE-EPOX (C-Komp.) jasmin, pergamon, silbergrau, weiß

(fortsett fra side 7)

· 14.4 Emballasjegruppe	
· ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.5 Miljøfarer	Ikke brukbar.
· 14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk	Ikke brukbar.
· 14.7 Sjøtransport i bulk i henhold til IMO-instrumenter	Ikke brukbar.
· UN "Model Regulation":	bortfaller

Avsnitt 15: Opplysninger om regelverk

- **15.1 Særlige bestemmelser / særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen**
- **Direktiv 2012/18/EU**
- **Spesifiserte farlige stoffer - VEDLEGG I** ingen av innholdsstoffene er listet opp
- **Direktiv 2011/65/EF om begrensning av bruken av visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk utstyr - Vedlegg II**
ingen av innholdsstoffene er listet opp
- **Forordning (EF) nr. 273/2004 om utgangsstoffer for narkotika**
ingen av innholdsstoffene er listet opp
- **Forordning (EF) nr. 111/2005 om fastsettelse av regler for overvåking av handelen med utgangsstoffer for narkotika mel-lom Fellesskapet og tredjestater**
ingen av innholdsstoffene er listet opp
- **15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet** En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.

Avsnitt 16: Andre opplysninger

Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produkttegenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktmessig rettsforhold.

- **Relevante satser**
H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
H351 Mistenkes for å kunne forårsake kreft.
H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.
H412 Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
- **Kontaktperson:** Avdeling: Miljø og sikkerhet
- **Dato for tidligere versjon:** 24.08.2022
- **Versjonsnummer for tidligere versjon:** 2
- **Forkortelser og akronymer:**
ADR: Accord relatif au transport international des marchandises dangereuses par route (European Agreement Concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
IATA: International Air Transport Association
GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals
EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances
ELINCS: European List of Notified Chemical Substances
CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)
LC50: Lethal concentration, 50 percent
LD50: Lethal dose, 50 percent
PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic
vPvB: very Persistent and very Bioaccumulative
Skin Sens. 1B: Hudsensibilisering – Kategori 1B
Carc. 2: Kreftframkallende egenskaper – Kategori 2
STOT RE 2: Giftvirkning på bestemte organer (gjentatt eksponering) – Kategori 2
Aquatic Chronic 3: Farlig for vannmiljøet - langsiktig fare for vannmiljøet – Kategori 3
- *** Data forandret i forhold til forrige versjon**

NO